

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра харчових технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувачка кафедри

 Ніна БУДНИК

(протокол 01 вересня 2025 р. №2)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

освітньо-професійна програма Готельно-ресторанна справа

спеціальність J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг

галузі знань J Транспорт та послуги

факультет технологій тваринництва та продовольства

Полтава

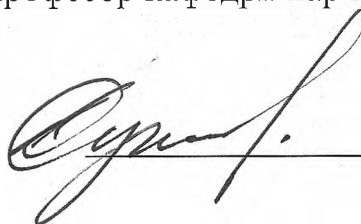
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» спеціальності J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг.

Мова викладання: державна

Розробник: Валерій СУКМАНОВ, професор кафедри харчових технологій,
доктор технічних наук, професор

01 вересня 2025 року

Валерій СУКМАНОВ

Погоджено гарантом освітньої програми «Готельно-ресторанна справа»

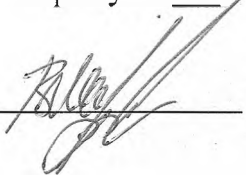
«01» вересня 2025 року

Олена КАЛАШНИК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Готельно-ресторанна
справа та кейтеринг» протокол «1» 09 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Віктор ЮХНО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів	3	
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	J2 ГРСК бд 2025	J2ГРСК бз 2025
Семестр	2	2
Лекції (годин)	16	4
Практичні (семінарські) (годин)	14	4
Самостійна робота (годин)	60	82
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати у студентів системні теоретичні знання з основ наукових досліджень, практичні навички оволодіння методикою щодо виконання конкретних видів науково-дослідних робіт, а також розвинути компетенції, що забезпечують здатність аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності, розробляти нові послуги (продукцію), використовуючи сучасні технології виробництва та обслуговування споживачів.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Формування компетентностей при вивченні навчальних дисциплін: «Філософія».

4. Компетентності

– інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

– загальні:

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

– спеціальні:

СК 10. Здатність працювати з технічною, економічною, технологічною та іншою документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом готельного та ресторанного бізнесу.

СК 11. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності.

5. Програмні результати навчання:

РН 06. Аналізувати, інтерпретувати і моделювати на основі існуючих наукових концепцій сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу.

ПРН 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 06. Аналізувати, інтерпретувати і моделювати на основі існуючих наукових концепцій сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу.	Знати: існуючі наукові концепції сервісних, виробничих та організаційних процесів готельного та ресторанного бізнесу.
	Розуміти: сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу.
	Вміти: аналізувати, інтерпретувати і моделювати сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу
РН 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності	Знати: особливості наукових робіт за їх видами, вимоги до їх оформлення
	Розуміти: етику виконання наукових досліджень
	Вміти: застосовувати навички виконання наукових робіт за їх видами

6. Методи навчання і викладання:

словесні: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;

наочні: демонстрування, ілюстрування, спостереження;

практичні: практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, презентація, доповідь, реферат;

методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти;

методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; заохочення і покарання;

комп'ютерні, мультимедійні методи: використання мультимедійних

презентацій;

методи усного контролю: опитування;

методи письмового контролю: самостійна робота.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Мета, завдання та зміст курсу «Основи наукових досліджень».

Тема 2. Етапи наукових досліджень.

Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень методика відбору та аналізу матеріалів.

Тема 4. Актуальні наукові напрямки в галузі готельно-ресторанній індустрії та методики наукових досліджень.

Тема 5. Організація роботи та техніка проведення експериментальних досліджень.

Тема 6. Оформлення матеріалів дослідження.

Тема 7. Інтелектуальна власність як результат науково-технічної творчості. Основи патентування.

Тема 8. Наукові роботи

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма І2 ГРС бд 2025				заочна форма І2ГРСК бз 2025			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.		л	пр	с.р.
Тема 1. Мета, завдання та зміст курсу «Основи наукових досліджень».	11	2	2	7	7	2		5
Тема 2. Етапи наукових досліджень.	11	2	2	7	13	2		11
Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень методика відбору та аналізу матеріалів.	11	2	2	7	11			11
Тема 4. Актуальні наукові напрямки в галузі готельно-ресторанній індустрії та методики наукових досліджень.	11	2	2	7	11			11
Тема 5. Організація роботи та техніка проведення експериментальних досліджень.	12	2	2	8	13		2	11
Тема 6. Оформлення	12	2	2	8	13		2	11

матеріалів дослідження.								
Тема 7. Інтелектуальна власність як результат науково-технічної творчості. Основи патентування.	12	2	2	8				11
Тема 8. Наукові роботи	10	2	-	8	11			11
Усього годин	90	16	14	60	90	4	4	82

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма J2 ГРС_бд_2025	заочна форма J2ГРСК_бз_2025
1	Тема 1. Мета, завдання та зміст курсу «Основи наукових досліджень».	2	
2	Тема 2. Етапи наукових досліджень.	2	
3	Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень та методика відбору та аналізу матеріалів.	2	
4	Тема 4. Актуальні наукові напрямки в галузі готельно-ресторанній індустрії та методики наукових досліджень.	2	
5	Тема 5. Організація роботи та техніка проведення експериментальних досліджень.	2	2
6	Тема 6. Оформлення матеріалів дослідження.	2	2
7	Тема 7. Інтелектуальна власність як результат науково-технічної творчості. Основи патентування.	2	
8	Тема 8. Наукові роботи	-	
	Разом	14	4

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма J2 ГРС_бд_2025	заочна форма J2ГРСК_бз_2025
1	Тема 1. Мета, завдання та зміст курсу «Основи наукових досліджень».	7	5
2	Тема 2. Етапи наукових досліджень.	7	11
3	Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень методика відбору та аналізу матеріалів.	7	11

4	Тема 4. Актуальні наукові напрямки в галузі готельно-ресторанній індустрії та методики наукових досліджень.	7	11
5	Тема 5. Організація роботи та техніка проведення експериментальних досліджень.	8	11
6	Тема 6. Оформлення матеріалів дослідження.	8	11
7	Тема 7. Інтелектуальна власність як результат науково-технічної творчості. Основи патентування.	8	11
8	Тема 8. Наукові роботи	8	11
	Разом	60	82

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмний результат навчання	Форми контролю	
	денна форма J2 ГРС бд 2025	заочна форма J2ГРСК бз 2025
РН 06. Аналізувати, інтерпретувати і моделювати на основі існуючих наукових концепцій сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу.	Поточний контроль: опитування, виконання навчальних завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи.	Поточний контроль: опитування, виконання навчальних завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи.
РН 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.	Семестровий контроль: залік.	Семестровий контроль: залік.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним програмним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
денна форма**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Мета, завдання та зміст курсу «Основи наукових досліджень».	4	5	4	13
Тема 2. Етапи наукових досліджень.	4	5	4	13
Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень методика відбору та аналізу матеріалів.	4	5	4	13
Тема 4. Актуальні наукові напрямки в галузі готельно-ресторанній індустрії та методики наукових досліджень.	4	5	4	13
Тема 5. Організація роботи та техніка проведення експериментальних досліджень.	4	5	4	13
Тема 6. Оформлення матеріалів дослідження.	4	5	4	13
Тема 7. Інтелектуальна власність як результат науково-технічної творчості. Основи патентування.	4	5	4	13
Тема 8. Наукові роботи	-	5	4	9
Разом	28	40	32	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
заочна форма**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Мета, завдання та зміст курсу «Основи наукових досліджень».			10	10

Тема 2. Етапи наукових досліджень.			10	10
Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень методика відбору та аналізу матеріалів.			10	10
Тема 4. Актуальні наукові напрямки в галузі готельно-ресторанній індустрії та методики наукових досліджень.			10	10
Тема 5. Організація роботи та техніка проведення експериментальних досліджень.	10	5	10	20
Тема 6. Оформлення матеріалів дослідження.	10	5	10	20
Тема 7. Інтелектуальна власність як результат науково-технічної творчості. Основи патентування.			10	10
Тема 8. Наукові роботи				
Разом	20	10	70	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії та оцінювання
Опитування (0-4 бали) ЗВО денної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє знаннями з основ наукових досліджень, розуміє основні засади, принципи та етичні норми, здатний критично аналізувати сучасні аспекти організації наукових досліджень, робить обґрунтовані висновки та аргументує свої думки
3	Здобувач вищої освіти показує знання з основ наукових досліджень, розуміє і вміє аналізувати сучасні аспекти організації наукових досліджень; робить відповідні висновки; робить незначні помилки під час відповідей.
2	Здобувач вищої освіти показує знання з основ наукових досліджень не в повному обсязі, розуміє сучасні аспекти організації наукових досліджень; робить відповідні висновки, проте орієнтується на підказки викладача
1	Здобувач вищої освіти частково показує знання з основ наукових досліджень, розуміє сучасні аспекти організації наукових досліджень; робить відповідні висновки, проте орієнтується на підказки викладача, не аргументує свої думки

0	Здобувач вищої освіти не володіє знаннями з основ наукових досліджень; не робить відповідні висновки; не може аргументувати свої думки, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
---	--

Шкала та критерії та оцінювання

Опитування (0-10 балів) ЗВО заочної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-10	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє знаннями з основ наукових досліджень, розуміє основні засади, принципи та етичні норми, здатний критично аналізувати сучасні аспекти організації наукових досліджень, робить обґрунтовані висновки та аргументує свої думки
5-7	Здобувач вищої освіти показує знання з основ наукових досліджень, розуміє і вміє аналізувати сучасні аспекти організації наукових досліджень; робить відповідні висновки; робить незначні помилки під час відповідей.
2-4	Здобувач вищої освіти показує знання з основ наукових досліджень не в повному обсязі, розуміє сучасні аспекти організації наукових досліджень; робить відповідні висновки, проте орієнтується на підказки викладача
1-2	Здобувач вищої освіти частково показує знання з основ наукових досліджень, розуміє сучасні аспекти організації наукових досліджень; робить відповідні висновки, проте орієнтується на підказки викладача, не аргументує свої думки
0	Здобувач вищої освіти не володіє знаннями з основ наукових досліджень; не робить відповідні висновки; не може аргументувати свої думки, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії та оцінювання

Виконання вправ на практичних заняттях (0-5 балів) ЗВО денної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти повністю розкрив тему, досягнув заявленого результату навчання, демонструє глибоке розуміння матеріалу, впевнено відповідає на додаткові питання, формулює обґрунтовані висновки та чітко аргументує свою позицію.
4	Здобувач вищої освіти загалом розкрив тему, допустив незначні недоліки у відповідності змісту до результату навчання. На додаткові питання відповідає, формулює висновки

3	Здобувач вищої освіти частково розкрив тему, допустив незначні недоліки у відповідності змісту до результату навчання. На додаткові питання відповідає частково або з допомогою викладача, формулює висновки, але не завжди обґрунтовує їх.
2	Здобувач вищої освіти має труднощі у розкритті теми, демонструє фрагментарне розуміння матеріалу. На додаткові питання не відповідає, висновки є неповними, без аргументації.
1	Здобувач вищої освіти має суттєві труднощі у розкритті теми, демонструє фрагментарне розуміння матеріалу. На додаткові питання не відповідає, висновки відсутні
0	Здобувач вищої освіти не виконав завдання або не зміг продемонструвати розуміння матеріалу.

Шкала та критерії та оцінювання

Виконання вправ на практичних заняттях (0-5 балів) ЗВО заочної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти повністю розкрив тему, досягнув заявленого результату навчання, демонструє глибоке розуміння матеріалу, впевнено відповідає на додаткові питання, формулює обґрунтовані висновки та чітко аргументує свою позицію.
4	Здобувач вищої освіти загалом розкрив тему, допустив незначні недоліки у відповідності змісту до результату навчання. На додаткові питання відповідає, формулює висновки
3	Здобувач вищої освіти частково розкрив тему, допустив незначні недоліки у відповідності змісту до результату навчання. На додаткові питання відповідає частково або з допомогою викладача, формулює висновки, але не завжди обґрунтовує їх.
2	Здобувач вищої освіти має труднощі у розкритті теми, демонструє фрагментарне розуміння матеріалу. На додаткові питання не відповідає, висновки є неповними, без аргументації.
1	Здобувач вищої освіти має суттєві труднощі у розкритті теми, демонструє фрагментарне розуміння матеріалу. На додаткові питання не відповідає, висновки відсутні
0	Здобувач вищої освіти не виконав завдання або не зміг продемонструвати розуміння матеріалу.

Шкала та критерії та оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи (0-4 бали) ЗВО денної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Здобувач вищої освіти виконав всі завдання самостійної роботи з дотриманням вимог щодо повноти, точності та якості.

3	Здобувач вищої освіти виконав завдання самостійної роботи частково або допустив суттєві помилки.
2	Здобувач вищої освіти виконав завдання самостійної роботи частково
1	Здобувач вищої освіти при виконанні завдання самостійної роботи допустив суттєві помилки.
0	Здобувач вищої освіти не виконав завдання самостійної роботи.

Шкала та критерії та оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи (0-10 балів) ЗВО заочної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-10	Здобувач вищої освіти виконав всі завдання самостійної роботи з дотриманням вимог щодо повноти, точності та якості.
6-7	Здобувач вищої освіти виконав завдання самостійної роботи частково або допустив суттєві помилки.
4-5	Здобувач вищої освіти виконав завдання самостійної роботи частково
1-3	Здобувач вищої освіти при виконанні завдання самостійної роботи допустив суттєві помилки.
0	Здобувач вищої освіти не виконав завдання самостійної роботи.

Форма проведення семестрового контролю знань здобувача вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – залік.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура; комп'ютери, програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання та ін.

Перелік інструментів, обладнання, устаткування та програмного забезпечення, потрібного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує навчальна аудиторія 502 к.

13. Політика навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання: Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені терміни. Виконання завдань із порушенням термінів без поважних причин призводить до зниження оцінки на 25%. Перескладання поточного або підсумкового контролю допускається лише за наявності поважних причин і за погодженням із деканатом.

- щодо академічної доброчесності: Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу

академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.

- **щодо відвідування занять**: відвідування занять є обов'язковим; при наявності індивідуального графіку співпраця здобувача та викладача відбувається згідно даного графіка.

- **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти**: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, академія NTO.UA тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

- **щодо оскарження результатів оцінювання**: Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Оскарження здійснюється відповідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти в ПДАУ після оголошення результатів поточного або семестрового контролю. Здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету Технологій тваринництва та продовольства. Порядок оскарження результатів атестації здобувача вищої освіти регламентується Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ.

15. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Методологія наукових досліджень Ч 1.: навчальний посібник для випускників

освітнього ступеня «Доктор філософії» спеціальності 181 «Харчові технології» / Ладика В.І., Сукманов В.О., Шильман Л.З., Перцевой Ф.В., та ін. Під заг. редакцією Ладика В.І. Суми: СНАУ, 2021 274 с.

2. Сучасні досягнення харчової науки Ч 2.: навчальний посібник для випускників освітнього ступеня «Доктор філософії» спеціальності 181 «Харчові технології» / Ладика В.І., Сукманов В.О., Шильман Л.З., Перцевой Ф.В., та ін.. Під заг. редакцією Ладика В.І. Суми: СНАУ, 2021 426 с.

3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ, 2006. 206 с.

4. Свідло Т.А. Методологія і організація наукових досліджень в харчовій галузі: підручник. Харків: Світ книг, 2013. 225 с.

5. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.

6. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Вид. 2-ге випр. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.

7. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. Вид. 2-ге перероб. і доп. Київ: НТУУ «КПІ», 2013. 262 с.

Допоміжні

1. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Київ: Знання, 2006. 307 с.

2. Ростовський В. С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 96 с.

3. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право: підручник. Київ: Кондор, 2005. 428 с.

4. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності. Київ: Цент навчальної літератури, 2006. 278 с.

Інформаційні ресурси

1. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 № 2658-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>. (дата звернення: 23.08.2025).

2. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 06.04.2022 № 848-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>. (дата звернення: 23.08.2025).